**JUDr. Jeroným TEJC**
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 30. června 2026
Č.j. MSP-529/2025-ODKA-SPZ/6
Počet listů: 2
Přílohy: 1
MSP-529/2025-ODKA-SPZ/6
0100204005479302

**Nejvyšší soud**
**Burešova 20**
**657 37 Brno**

**Obv. L. F. – stížnost pro porušení zákona**

**Přílohy:** Vyšetřovací a trestní spis Vojenského obvodového soudu Brno sp. zn. 2 T 295/89

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám ve prospěch obviněného L. F.,

**stížnost pro porušení zákona**

proti pravomocnému rozsudku Vojenského obvodového soudu Brno, ze dne 3. 1. 1990, sp. zn. 2 T 295/89, a to v části, jíž byl obviněný L. F. uznán vinným ze spáchání trestného činu zběhnutí podle § 282 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 1990 (dále jen „*trestní zákon*“).

**Napadené rozhodnutí**

1. Rozsudkem Vojenského obvodového soudu Brno, ze dne 3. 1. 1990, sp. zn. 2 T 295/89, který nabyl právní moci dne 3. 1. 1990 (dále jen „*rozsudek Vojenského obvodového soudu Brno*“), byl obviněný pravomocně uznán vinným ze spáchání trestného činu zběhnutí podle § 282 odst. 1 trestního zákona, kterého se dopustil tím, že:

*„se dne 29. 10. 1989 do 21:30 hodin nevrátil z vycházky zpět ke svému útvaru a v úmyslu vyhnout se vojenské službě se zdržoval převážně na území Prahy, kde byl dne 14. 11. 1989 kolem 22:00 zadržen v místě trvalého bydliště příslušníky VB.“*

2. Za výše uvedené jednání byl obviněnému podle § 282 odst. 1 trestního zákona uložen trest odnětí svobody ve výměře 12 měsíců a podle § 39a odst. 5 trestního zákona byl pro výkon uloženého trestu zařazen do Vojenského nápravného zařízení MNO. Rozsudek nabyl právní moci dnem jeho vyhlášení.

3. Obviněný se ke svému činu zcela doznal. Uvedl, že od útvaru utekl proto, že vojenskou základní službu nechce vykonávat, **protože nesouhlasil s vojenskou službou, která podle něj výrazně omezovala jeho dosavadní způsob života.** Tento jeho postoj přitom nelze chápat jako nahodilý či účelový, **neboť jeho náboženské přesvědčení, z něhož odmítání vojenské služby pramení, bylo již posuzováno v souvislosti s jeho dřívějším odsouzením, kterým se zabýval Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 29. 5. 2025, sp. zn. 7 Tz 19/2025.**

**Postup po vydání napadeného rozhodnutí**

4. Usnesením Vojenského obvodového soudu Brno ze dne 3. 1. 1990, sp. zn. 2 T 295/89, bylo rozhodnuto, že obviněný je účasten amnestie prezidenta republiky ze dne 1. 1. 1990 a byl mu tak prominut celý uložený trest odnětí svobody ve výměře 12 měsíců, který byl současně zahlazen.

**Rozhodnutí podstatná pro posouzení**

5. Rozsudkem Vojenského obvodového soudu Praha ze dne 14. 6. 1989, sp. zn. 5 T 118/89 (dále jen „*rozsudek Vojenského obvodového soudu Praha*“) byl obviněný pravomocně uznán vinným ze spáchání trestného činu nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 trestního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 1990 a trestného činu opuštění republiky podle § 109 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění účinném do 31. 1. 1990, ve stádiu přípravy podle § 7 odst. 1 trestního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 1990. Za uvedené trestné činy byl odsouzen podle § 269 odst. 1 trestního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 1990 za použití § 35 odst. 1 trestního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 1990 k nepodmíněnému úhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře 14 měsíců.

6. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2025 sp. zn. 7 Tz 19/2025 bylo rozhodnuto podle § 268 odst. 2 trestního řádu, že shora uvedeným rozsudkem Vojenského obvodového soudu Praha byl porušen zákon v neprospěch obviněného. Nejvyšší soud ČR shledal pochybení především v nevyvození odpovídajících právních závěrů ze zjištění, že obviněný jako voják základní služby odmítl nastoupit povinnou vojenskou službu s odkazem na své náboženské přesvědčení, neboť byl vyznavačem víry Haré Krišna, která mu dle jeho názoru zapovídá vzít do rukou zbraň. Nejvyšší soud ČR konstatuje, že obviněný od počátku zdůrazňoval odmítavý postoj k výkonu vojenské služby, a to právě s odkazem na své náboženské přesvědčení. Na tomto postoji setrval navzdory upozornění na riziko trestního stíhání.

**Právní posouzení**

*Relevantní právní úprava*

7. Čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv stanoví: *Každý má právo na svobodu myšlení. Svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevovat své náboženství nebo víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním. Prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.*

8. Čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod stanoví: *Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.*

9. Čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod stanoví: *Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*

10. Čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod stanoví: *Nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada nevylučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků v souladu se zákonem.*

11. § 11 odst. 1 písm. h) trestního řádu stanoví: *Trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo rozhodnutím soudu nebo jiného oprávněného orgánu pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno.*

*Posouzení předmětné věci*

12. Jak je již uvedeno shora, rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2025 sp. zn. 7 Tz 19/2025 bylo rozhodnuto o nezákonnosti rozhodnutí Vojenského obvodového soudu Praha, přičemž Nejvyšším soudem bylo vysloveno, že právo na svobodu myšlení a svědomí je zakotveno v ustanovení čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv. Reálnost tohoto práva znamená, že jeho součástí je i právo nevykonávat vojenskou službu, **pokud je výkon takové služby v rozporu se svědomím jednotlivce. Přitom protipól uvedeného práva představuje zákaz donucování k výkonu vojenské služby, je-li tato služba v rozporu se svědomím jednotlivce**.

13. Vzhledem k tomu, že rozsudek Vojenského obvodového soudu Praha byl Nejvyšším soudem ČR shledán nezákonným, je nezbytné posoudit právní relevanci následného rozhodnutí Vojenského obvodového soudu Brno. Tento rozsudek, vydaný na základě totožného skutkového základu, představoval pouze další trestní postih téhož úmyslu obviněného, tedy trvalého odmítání výkonu vojenské služby z náboženských důvodů. Tímto postupem bylo opětovně a nepřípustně zasaženo do jeho základních práv, zejména práva na svobodu svědomí a práva nebýt trestně stíhán opakovaně za tentýž skutek.

14. Uvedený postup je v přímém rozporu se zásadou ne bis in idem, zakotvenou v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, podle níž nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby, jakož i s § 11 odst. 1 písm. h) trestního řádu, který výslovně zakazuje pokračovat v trestním stíhání pro týž skutek, nebylo-li předchozí rozhodnutí zákonným způsobem zrušeno. Stejně tak byl porušen čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, který zakotvuje zákaz dvojího trestního postihu v rámci jurisdikce téhož státu.

15. Z výše uvedeného je zřejmé, že jednání obviněného, pro které byl odsouzen Vojenským obvodovým soudem Brno, představovalo pouze pokračování jeho dříve projeveného a již posuzovaného odmítání vojenské služby jako výkonu náboženské svobody, šlo nepochybně o totožný skutek, a tudíž nebyly splněny zákonné podmínky pro vedení nového trestního stíhání ani pro vydání dalšího odsuzujícího rozsudku.

16. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

**Návrh**

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:

1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem Vojenského obvodového soudu Brno, ze dne 3. 1. 1990, sp. zn. 2 T 295/89, který nabyl právní moci dne 3. 1. 1990, byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanoveních § 269 odst. 1 trestního zákona,

2) s odkazem na § 269 odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek, jakož i všechna další rozhodnutí na rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbyla podkladu, zrušil,

3) a v souladu s ustanovením § 271 odst. 1 trestního řádu ve spojení s § 226 písm. b) trestního řádu rozhodl tak, že obžalovaný L. F., se podle § 226 písm. b) trestního řádu zprošťuje obžaloby prokurátora Vojenské obvodové prokuratury Brno pro skutek spočívající v tom, že *se dne 29. 10. 1989 do 21:30 hodin nevrátil z vycházky zpět ke svému útvaru a v úmyslu vyhnout se vojenské službě se zdržoval převážně na území Prahy, kde byl dne 14. 11. 1989 kolem 22:00 zadržen v místě trvalého bydliště příslušníky VB*, neboť žalovaný skutek není trestným činem.